

Сергій ШЕВЧУК

аспірант кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу
Тернопільський національний економічний університет

Андрій ПАЛАШ

аспірант кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу
Тернопільський національний економічний університет

Олег ЦИМБАЛІСТІЙ

аспірант кафедри обліку та економіко-правового
забезпечення агропромислового бізнесу
Тернопільський національний економічний університет

СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ БЛОКЧЕЙН

Логічний зміст терміну «блокчейн» генерується двома елементами: «block – блок, брила, колода» і «chain – ланцюг, зв'язок, мережа». Тобто блокчейн – це з'єднані в мережі блоки, генеровані у певній послідовності. З концептуальної позиції кожен блок мережі містить інформацію про виконану операцію.

Суперечки до недоцільності, ризикованості, недоліки використання технології блокчейн набувають все більшого поширення як і хвалебні оди на його честь.

Незважаючи на невизначеність ринку, блокчейн-технології, сприяють використанню додаткових переваг у веденні бізнесу [1].

Блокчейн-технології працюють у вимірі, який не є фізичним, він може існувати лише в цифровому форматі, тому внаслідок процесів первинного розміщення віртуальних активів може стати новітнім фінансовим інструментом, якого вкрай потребує сучасне суспільство, завдяки чому відкриваються нові можливості для бізнесу, зростає ділова активність [2, с. 384].

Суб'єкти господарювання, які працюють з криптоактивами, повинні усвідомлювати відповідальність за контроль над власним середовищем, оцінювати та реагувати на нові ризики у своїх процесах, пов'язані з блокчейн-технологіями, а також з належною ретельністю й аналізом здійснювати заходи для забезпечення того, щоб відповідними засобами контролю володіла сервісна організація [3, с. 154].

Основними рисами блокчейну є: 1) децентралізація, тобто відсутність головного сервера; 2) безмежність – блокчейн не володіє циклічним змістом, тому доповнювати його новими блоками інформації можна безмежно; 3) прозорість – всі проведені операції вписуються в єдиний ланцюг, при цьому ідентифікувати їх може кожен, а от змінити – ніхто; 4) надійність, яка полягає в неможливості змін показників або ж утилізації їх частини із загальної послідовної мережі [4, с. 52].

Криптовалюта у якості основного суміжного елемента блокчейну, у загальному вимірі є цифровими грошима, створеними за унікальним кодом, випуск і облік яких у формі цифрових записів про транзакції відбувається із застосуванням криптографії.

За альтернативним поглядом, криптовалюта – це токен-записи в реєстрі, розподіленому у блокчейн-ланцюгу в децентралізованих консенсусних базах даних, які називаються CRYPTO курсами, оскільки процес консенсусу (підтвердження) забезпечується не третіми особами (посередниками, довірцями), а надійною криптографією, математикою [5, с. 100]. З позицій бухгалтерської науки криптовалюта – потенційний об'єкт обліку. У діяльності підприємства можуть мати місце факти господарського життя, внаслідок яких воно стане власником або розпорядником нефіатних (електронних, криптовалютних) грошей [5, с. 101].

За результатами досліджень вітчизняних науковців, типовими сферами суспільних відносин, які вимагають правового регулювання, в рамках блокчейну як типового атрибуту цифрової економіки є: сфера виробництва: lean production, або «ощадливе виробництво» за рахунок автоматизованого збору, аналізу і обробки показників в децентралізованих системах будьякого рівня (сільське господарство, будівництво, виробництво товарів і послуг); інноваційні методи управління проектами (Agile, Scrum, Kanban, PRINCE2 і ін.); управління ланцюгами постачання й автоматизація документообігу на основі технологій «блокчейн» (blockchain); сфера фінансового обігу: здійснення електронних розрахунків;

використання криптовалют; ICO (Initial Coin Offering) або первинне розміщення токенів; сфера електронної торгівлі: рекламування товарів і послуг із застосуванням технологій аналізу «великих масивів даних» (big data), застосування галузевих агрегаторів в сфері реалізації товарів (AliExpress, Amazon, Uber, Airbnb) та ін. [6, с. 111].

Не дивлячись на значні ризики імплементації блокчейну, вважаємо прийнятним виділити наступний спектр потенційних сфер його практичного застосування: криптовалюта (оскільки блокчейн з'явився одночасно біткоіном, тому вважаємо логічним визнати, що ця технологія використовуватиметься у значній кількості нових віртуальних валют, кількість яких з кожним днем все збільшується; банківська сфера (на блокчейн-технологію орієнтується більшість прогресивних банків, оскільки її впровадження у сферу банківських послуг прискорює проведення транзакцій і зміцнює їх безпечність, окремі банки уже використовують блокчейн-технологію у різних напрямках: а) кредитному (наприклад, іспанський банк BBVA використав приватний блокчейн для того, щоб вести переговори і координувати процедуру видачі кредиту, що в кінцевому результаті дозволило зареєструвати договір на платформі Blockchain Ethereum); б) інфраструктурному (наприклад, iVEDiX і група банків ввели рішення на основі блокчейн, що дозволило підприємцям отримати кращий доступ до банківських послуг, у перспективі це рішення допоможе отримати кращий доступ до банківських послуг за рахунок можливості доступу до електронних грошей і електронного банкінгу будь-якій людині зі смартфоном); в) конкурентному (наприклад, у боротьбі з конкурентами фінансовий холдинг JPMorgan створив власну міжбанківську інформаційну мережу, побудовану на базі технології блокчейн, яка окрім, власне, боротьби з небанківськими конкурентами, дозволяє зменшити затримки у платежах; г) робота з готівкою (наприклад, Bank of America готовий запатентувати систему, засновану на блокчейн-технології, яка сприяє поліпшенню процесу обробки готівки); д) електронні платежі (наприклад, Mastercard запатентувала модель, спроможну підтримувати різні види блокчейнів і здійснювати операції в декількох криптовалютах, тобто тримати на одній блокчейн-платформі інформацію про різні типи транзакцій з віртуальними валютами); телефонія (наприклад, на блокчейн-самміті, проведеному в Індії, здійснено перший дзвінок пристрем XPhone за допомогою технології блокчейн) і т.д.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів від 17.01.2018 № 67-р / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-p>.
2. Brukhanskyi R., Spilnyk I. Cryptographic Objects in the Accounting System. Proceedings of 9th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, ACIT'2019, pp. 384-387.
3. Бруханський Р. Ф., Спільник І. В. Криптоактиви у системі бухгалтерського обліку та звітності. Проблеми економіки № 2 (40), 2019. С.145-156. DOI: 10.32983/2222-0712-2019-2-145-156.
4. Бруханський Р. Ф. Блокчейн vs розподілений реєстр / Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [м. Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.] / ред. кол.: П. Р. Пуцентейло, Б. О. Язлюк, Р. Ф. Бруханський [та ін.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. С. 51-53.
5. Палюх М. С., Спільник І. В. Криптовалюта як потенційний об'єкт обліку: сутність, властивості, перспективи // Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [м. Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.]. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. С. 99-102
6. Пуцентейло П. Р. Цифрова економіка як новітня парадигма реконструкції традиційної економіки / Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції [м. Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.]. Тернопіль: ТНЕУ. 2018. С. 109-112.